

Auguste
RODIN
Félicien
ROPS

Les embrassements humains

Persbericht 2

Randactiviteiten 7

kroniek van een ontmoeting 8

Foto's beschikbaar voor de pers 12

Praktische inlichtingen 16

Contact presse

Valérie Minten

Tél : 0032 (0)81 77 53 70

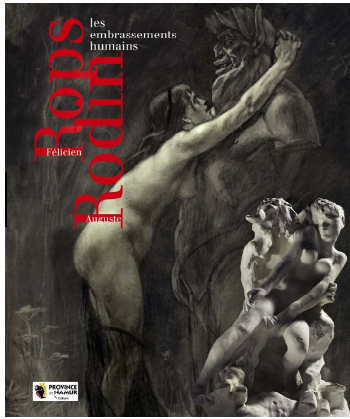
valerie.minten@province.namur.be

Musée Félicien Rops - Province de Namur

12 rue Fumal 5000 Namur

www.museerops.be

Tentoonstelling in het Musée Félicien Rops
Provincie Namen
01/10/2011 – 08/01/2012

Auguste Félicien RODIN ROPS

Les embrassements humains

Persbericht

“Rodin, die ik niet kende en die mij ook niet kende, kwam op een avond langs en smeekte me om hem mijn volledig oeuvre te laten zien. Iets dat ik met veel gratie en plezier deed – toen waren nog bijna al mijn werken in mijn eigen bezit. Hij overlaadde me met een uitbundige lofzang en vertrok zo abrupt als hij gekomen was. De volgende morgen herhaalde Mirbeau Rodin swoorden die bol stonden van lof en bewondering en vertelde me: "In die schitterende omhelzingen, dat unieke samenspel tussen natuurlijke elementen en dromen, heeft Rodin zijn angsten afgeschud. Hij gaat nu ook zelf werken met dat intieme moment der menselijke omhelzingen." En dat waren geen loze woorden." Zo vertelt Rops in 1896 over zijn onvergetelijke eerste ontmoeting met de 'beeldhouwer' Rodin.

Er bestaat nog een tweede, dit keer geschreven, versie van de feiten. Émile Bergerat, een Parijse kroniekschrijver, vertelt hoe Rodin Rops, vermoedelijk in 1884, uitnodigde om in zijn werkplaats naareen van zijn beelden te komen kijken. Rops, stil van ontroering, wendde zich af met tranen in de ogen. 'La porte de l'enfer' was voor Rops het zinnebeeld van de ultieme, pure Schoonheid; en het stond daar, voor zijn neus, op aarde, in Frankrijk.

Het is deze gedeelde passie voor pure schoonheid die de twee kunstenaars bij elkaar brengt. Gebruik makend van hun gezamenlijk artistiek en literair netwerk ontmoeten ze elkaar regelmatig op feestjes en als vrienden. Ondertussen evolueren hun carrières in twee totaal tegenovergestelde richtingen: de ene beeldhouwt, de ander tekent en graveert; de ene meet zich fysiek met zijn eigen kunst, in een atelier waar ambachtslui en modellen elkaar in een hoog tempo opvolgen, de ander creëert met enkel een graveerpen, een koperplaat, potloden en een drukpers en selecteert zijn modellen één voor één. De ene neemt de publieke ruimte in met opdrachten die hij krijgt van de staat, de ander werkt aan boekillustraties en aan schandaal veroorzakende tekeningen voor zorgvuldig uitgekozen amateurs en laat gelegenheden om zijn werk tentoon te stellen vrijwillig aan zich voorbij gaan.

Beide kunstenaars staan dicht bij de natuur en delen een eindeloze belangstelling voor het moderne en voor het vrouwelijk lichaam. Ze vinden elkaar dan ook gemakkelijk in een esthetische eensgezindheid maar tussen de zichtbaarheid en erkenning die Rodin en Rops elk krijgen voor hun werk ligt een hemelsbreed verschil. Het gebruik van de zeer verschillende technieken is daar in belangrijke mate verantwoordelijk voor.

" Rodenbach spreekt vanavond, hier bij Mevr. Daudet en vanuit het oogpunt van Rodin, over Rops'obsessie voor de erotische composities. Rops tekent de beeldhouwer, die enkele jaren in de intieme kring van de graveerder vertoefde, in de ongedwongenheid van zijn meest geheime werken en geniet ervan, geniet er teveel van" schrijft Edmond de Goncourt op 15 mei 1890 in zijn dagboek.

Deze tentoonstelling is het resultaat van een vruchtbare samenwerking met het Rodin museum in Parijs en vertelt het verhaal van de ontmoeting tussen de twee kunstenaars. De tentoonstelling baadt in de sfeer die Rodin werkplaats uitademde en langs het parcours ontdekken de bezoekers tekeningen, gipsen afbeeldingen en documenten die getuige zijn van de esthetische visie die beide kunstenaars met elkaar deelden. Hun gedeelde en moderne visie op een 'nieuwe Eva', getekend of gebeeldhouwd, laat ons kennis maken met een vrouw die ontdaan van alle stilistische ingrepen en schroom het zinnebeeld is van schoonheid.

Auguste RODIN Félicien ROPS

Les embrassements humains

1. Anatomie van een ontmoeting

Wanneer Félicien Rops (1833-1898) en Auguste Rodin (1840-1917) elkaar voor het eerst ontmoetten is moeilijk te zeggen, maar het moet ergens tussen 1880 en 1884 geweest zijn. In een brief¹ vertelt Rops hoe hij “op een mooie avond”, Rodin ontving om hem zijn etsen en tekeningen te laten zien. Emile Bergerat schrijft in *Souvenirs d'un enfant de Parijs. 1872-1880*² dat Rodin op zijn beurt Rops in zijn atelier uitnodigde om zijn *La Porte des enfers* te tonen waaraan hij, in opdracht van de Franse staat, bezig was. Rops zou zich hebben omgedraaid om een traan weg te pinken want, aldus Bergerat: “het zinnebeeld van de ultieme, pure Schoonheid stond daar, voor zijn neus, op aarde, in Frankrijk!”.

De passie die beide kunstenaar deelden bracht hen ook samen bij mondaine of vriendschappelijke ontmoetingen georganiseerd door hun gemeenschappelijke kennissenkring in de artistieke en literaire wereld. Nochtans gaan hun carrières volledig tegenovergestelde richtingen uit: de ene gaat fysiek de strijd met de materie aan, met de bijhorende bokkensprongen, in een atelier waar modellen en handwerkers elkaar snel afwisselen, de andere zit rustig in zijn atelier, een droge naald, koperplaat, potlood en pers bij de hand, modellen zorgvuldig één voor één gekozen. De ene betreedt het publieke podium met grote werken besteld door de overheid, de andere illustreert boeken, creëert schokkende tekeningen voor zorgvuldig uitgekozen liefhebbers en houdt zich vrijwillig ver van collectieve tentoonstellingen. Maar beiden staan dicht bij de natuur en hebben een grenzeloze belangstelling voor de moderniteit en voor het vrouwenlichaam. Het zijn geestesverwanten, wier verschillende middelen en technieken ook een verschil in zichtbaarheid en erkenning met zich meebrengt. Het zou niet lang duren of Rops zou een rivaal zien in Rodin, voor wij hij het allergrootste respect behield maar op wiens werk hij een zekere invloed wilde claimen bij de kunstcritici van zijn tijd.

Auguste
Félicien

RODIN ROPS

Les embrassements humains

2. Hellevisioenen

In de vele studies die Rodin maakte als voorbereiding op zijn *La Porte des enfers* zijn duidelijke overeenkomsten te zien tussen de wereld van Rodin en die van Rops. Via dit monumentale én geniale werk markeert Rodin de ommezwaai die in de jaren 1880 wordt gemaakt naar een nieuwe voorstelling van het vrouwelijke lichaam en van de sexualiteit: innige omhelzingen, bewegende lichamen, vrouwen in extase. Ook Rops werkt in diezelfde richting: de twee reeksen die hij maakte tussen 1882 en 1884, *Les Diaboliques* en *Les Satanique*, zijn uitgelezen voorbeelden van het genre. De eerste reeks tekende Rops om het gelijknamige werk van Barbey d'Aurevilly te illustreren, de tweede was een ode aan de sexuele duivel en de greep die hij uitoefent op de vrouw.

Rodin had in zijn verzameling alle illustraties van Rops voor *Les Diaboliques* zitten. Het is dan ook zeer aannemelijk dat hij deze etsen bijzonder waardeerde. Ook vier van de vijf diepdrukvormen van *Les Staniques* kwamen, waarschijnlijk na de dood van Rops, in zijn bezit.

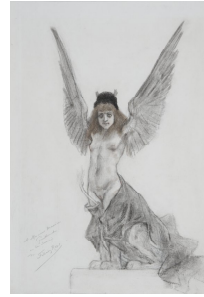
Beiden bewonderden Baudelaire, de belichaming van de moderniteit en inspirator van menig plastisch kunstenaar in de 19e eeuw, en in Baudelaire's *Fleurs du mal* ontmoeten de twee kunstenaars elkaar opnieuw. Rops ontmoette Baudelaire tijdens diens verblijf in België. Rops creëerde de frontispies voor *Les Epaves* (1866), een reeks verboden gedichten uit de *Fleurs du mal* en de dichter zelf volgde die creatie op de voet. Rodin van zijn kant heeft Baudelaire nooit persoonlijk ontmoet maar was wel voldoende van diens geest doordrongen om de hele dichtbundel te illustreren (1887)

Moderniteit in de kunst uit zich bij Rops en Rodin in een nieuwe visie op het lichaam. In de voorstelling van de vrouwelijke intimiteit worden grenzen overschreden en verkent Rops zelfs de band tussen het pure van vrouwelijke intimiteit en het donkere van het kwaad. Rodin durft omhelzingen beeldhouwen, Rops introduceert ze in het geschrevene.

Beide kunstenaars vertrekken van de waarneming van het model; ze fungeert in hun atelier als katalysator én catharsis. Zoals in het beroemde *Chef-d'oeuvre inconnu* van Balzac leidt de ontmoeting tussen kunstenaar en model tot een erotische ontlading: het verlangen om de ware natuur van de vrouw te doorgronden doet taboes en conventies vallen, de muze daalt af van haar troon en biedt zich, in al haar naaktheid, aan beitel of etsnaald aan.

Auguste RODIN Félicien ROPS

Les embrassements humains

3. De Nieuwe Eva

Faunen, saters, bacchanten, nimfen en dryaden, talloze andere termen en terminalen: al deze figuren uit de heidense mythologie vormen een eindeloze bron van inspiratie voor kunstenaars en bieden hen de mogelijkheid vorm te geven een nieuwe visie op de seksualiteit. Het menselijk lichaam, en meer bepaald het vrouwenlichaam, vormt een pantheïstische eenheid met de natuur en verheugt zich daarover. Rops en Rodin putten uit deze mythologie om, dit keer in de taal van de 19e eeuw, een nieuwe bacchanale te schrijven; een waar het door het christendom aangeprete schuldgevoel geen vat op heeft. Het vrouwelijke geslacht dat mysterieuze en fascinerende orgaan waaruit het leven voortkomt, wordt minutieus geobserveerd, vanuit verwarring of passie. Het stelt in vraag, daagt uit en betoverd. In de toen heersende tijdsgeest, gevoed door een mix van eeuwenoude fantasieën en wetenschappelijke nieuwigheden, verwacht de vrouw het vrouw zijn met haar geslacht; haar geslacht dat verankerd ligt in eeneeuwenoude en onverbreekelijke band met de natuur, drager is van de cyclus van het leven en de driften voedt. Tegen de achtergrond van het isoleert Rops die organen tot autonome, onafhankelijke wezens die een eigen leven gaan leiden en vooral over een grenzeloze vitaliteit beschikken. De ideeën van Otto Weiniger zijn nooit ver weg: dronken gemaakt door haar eigen lichaam lijkt de vrouw, om het met de woorden van Baudealire te zeggen, immer geil en uit op één ding: neuken! Deze visie op de seksualiteit, op de vrouwelijke excessen die de man van de 19e eeuw blijven verwarren, kon enkel op een min of meer aanvaardbare manier tot uiting worden gebracht door te verwijzen naar de orgieën en seksuele uitpattingen van de antieke goden en godinnen.

Deze tentoonstelling kadert in een breder project van Muséor rond het thema Tekenen/Graveren. Een twintigtal musea in Nord Pas de Calais, Picardië, Wallonië en Vlaanderen werkten mee aan het thema 'tekenen'. In het kader van "Tekenen/Graveren" kan ook een link gelegd worden met de projecten van het musée des Beaux-Arts dvan Calais (Rodin et la danse) en van het musée de la Chartreuse de Douai (Le dessin de sculpteur au XIXe siècle).

De catalogus, een uitgave van Hazan, bevat teksten van Maëva Abillard, Laurence Brogniez, Véronique Carpiaux, Denis Laoureux, Nadine Lehni, Hélène Marraud, Antoinette Le Normand-Romain, Véronique Mattiussi, Maïté Springael.

120 ill., 144 pagina's

Prijs : 30 euro

Auguste RODIN Félicien ROPS

Les embrassements humains

Randactiviteiten

Zondag 23/10/2011

14u30: gratis geleid bezoek
Reserveren verplicht – 081/77 67 55

Donderdag 27 en vrijdag 28/10/2011

Colloquium Pictoriana: *Les Lettres d'artistes ou l'art de correspondance*

Vrijdag 4/11/2011

Nocturne (museum open tot 21u)

20u: gratis conferentie "L'affaire Rodin" – Denis Laoureux, professor Kunstgeschiedenis ULB, gaat na hoe beide kunstenaars elkaar ontmoeten en hoe hun onderlinge relatie evolueerde
Voor het bijwonen van de conferentie is reserveren verplicht – 081/77 67 55

Zondag 27/11/2011

14u30: gratis geleid bezoek
Reserveren verplicht – 081/77 67 55

Vrijdag 09/12/2011

Nocturne (museum open tot 21u)

20u: gratis conferentie "Ce rien honteux et si puissant" – Laurence Brogniez schets de evolutie van de weergave van het vrouwelijk lichaam in de 19e eeuw
Voor het bijwonen van de conferentie is reserveren verplicht – 081/77 67 55

Vrijdag 16/12/2011

Apé'Rops: L'art du dessin

Veronique Carpiaux, conservatrice voor het Musée Félicien Rops, licht de tekeningen van Félicien Rops toe. Sommige van deze tekeningen worden voor het eerst tentoongesteld in kader van de tentoonstelling *Rodin – Rops, les embrassements humains*

Duur : 1u

Prijs: 7€ (toegang tot de tentoonstelling en lichte maaltijd inbegrepen), of via het abonnement Apé'Rops
Reserveren verplicht – 081/77 67 55

Vrijdag 06/12/2011

Nocturne (museum open tot 21u)

20u: gratis concert – Les Compagnons de Champeau, Choeur royal de Namur, neemt u mee op een romantische wandeling door de eeuwen heen
Voor het bijwonen van het concert is reserveren verplicht – 081/77 67 55

kroniek van een ontmoeting

1880

- 18 augustus: De Franse staat bestelt bij Rodin de '*Porte de l'Enfer*'. De poort is bestemd voor het Museum voor decoratieve kunst dat zou gebouwd worden in Parijs. Dantes Divina Comedia dient als inspiratiebron voor de versieringen van poort. "*Porte de l'Enfer*" is het levenswerk van Rodin geworden maar bleef na zijn dood onafgewerkt achter.

1881

- Rodin verblijft voor de eerste keer in Duitsland waar Albert Legros (1837 – 1911) - schilder, graveerder en beeldhouwer – hem inwijdt in de graveerkunst.

1884

- februari: Rodin en Rops nemen als 'uitgenodigde leden' deel aan het Salon van *Les XX*, een avantgardistische artistieke kring wiens jaarlijks salon in Brussel tien jaar lang druk werd besproken.
- tweede semester: in zijn atelier aan de Universiteitsstraat maakt Rodin een eerste mal van zijn *Porte de l'Enfer*
- herfst: Octave Mirbeau (1848 – 1917) is al enkele maanden terug in Parijs en verzorgt voor *La France* de kunstrecensies. Hij maakt kennis met Rodin en begint regelmatig zijn atelier te bezoeken.

1885

- 12 januari: De eerste gekende brief van Rops aan Rodin. De aquafortiste sluit af met de woorden: "Ik druk u de hand als een oude vriend." (Musée Rodin, 5386-6)
- 14 januari: Rops dineert bij Rodin
- 21 januari: Via een postogram vraagt Rops aan Rodin het adres van Emile Bergerat (1845 – 1923) en Octave Mirbeau. (Musée Rodin, 5386-1)
- 18 februari: Er verschijnt een eerste artikel over de *Porte de l'Enfer*. Het artikel is van de hand van Octave Mirbeau (Zie 'Auguste Rodin' in *La France*)
- september: de start van een intense briefwisseling tussen Rops en Mirbeau die duurt tot januari 1887. De meningen en visies van Rops die hij in zijn briefwisseling naar voor schuift beïnvloeden in sterke mate het kritische discours van Mirbeau.
- 22 september: Mirbeau nodigt Rops uit om enkele dagen door te brengen op zijn landgoed in Rouvray en dit in het gezelschap van Rodin. "Weet u wat goed zou zijn? Dat u enkele dagen komt doorbrengen in Rouvray. Rodin komt een van de volgende dagen aan en blijft een tweetal weken denk ik." (Zie Védérine Hélène, "Correspondance inédité. Félicien Rops – Octave Mirbeau – Alice Regnault (1885 -1887)" in *Cahiers Octave Mirbeau*, n°5, 1998, p.183)

- 16 oktober: Mirbeau schrijft in een brief aan Rops: " U bent dé kunstenaar van deze tijd, de enige die op een absolute en meedogenloze manier superieure sensaties weet te vatten in kunst. Wees gerust, het is geen goedkope vleierij die me ertoe brengt mijn ongebreidelde bewondering voor u uit te spreken. Ik spreek vol lof over u omdat dit mijn eerlijke mening is, en omdat deze mening door menig gedeeld wordt. Ik schrijf een boek over de artiesten van deze tijd. Over de artiesten waar ik van hou althans. U opent dit literair oeuvre en staat, in het hele werk, boven alles verheven. Net zoals u, volgens mij, boven alles verheven staat." (Zie *op. cit.*, p.184-185)
- 1 november: In een van de brieven aan Mirbeau vertelt Rops dat ze elkaar eerder ontmoet hebben en dit dankzij hun gemeenschappelijke vriend Rodin: " Afgelopen jaar heeft me, net zoals alle andere jaren, vreugde en verdriet gebracht. En tot de vreugdevolle momenten reken ik de dag waarop ik u dankzij onze vriend Rodin heb leren kennen." (Zie *op. cit.*, p187)

1886

- voor 8 januari: Mirbeau schrijft aan Rodin "Niet lang geleden zag ik Rops en u dook op in onze conversatie. Weet u over wat een enthousiasme en ongelofelijk talent Rops beschikt? Waarachtig een groot kunstenaar. Hoe klein en nietig voel ik me in jullie aanwezigheid. Maar u hoort mij niet klagen; het is een waar plezier jullie te kunnen bewonderen en lief te hebben met heel mijn ziel." (Mirbeau Octave, [Michel, Pierre, Nivet Jean-François éd.], *Correspondance avec Auguste Rodin*, Tusson, De Lérot, 1998, p.53)
- voor 8 januari: Octave Mirbeau stuurt het volgende kattedelletje naar Rops: " U herinnert u toch nog onze afspraak voor deze vrijdag? De eerste bijeenkomst van de Bons Cosaques Wij rekenen ten zeerste op uw aanwezigheid. Dus, vrijdag om 19u in het restaurant Pied de Mouton – 29 rue Vauvilliers. In kostuum. (Zie *Cahier Octave Mirbeau, op. cit.*, p.187)
- 8 januari: eerste diner van de Bons Cosaques, literaire en artistieke bijeenkomsten die elke eerste vrijdag van de maand plaats vinden. De Bons Cosaques zetten de moderne kunst voor het voetlicht en wilden een tegengewicht vormen voor het academisme. Op initiatief van Mirbeau namen ook Rodin en Rops deel aan de bijeenkomsten
- 18 januari: Rops nodigt Rodin uit voor een diner bij hem thuis in de rue de Grammont (Musée Rodin, 5386-2 en 5386-3)
- februari: Félicien Rops wordt tijdens het derde Salon des XX benoemd tot 'vingtiste'
- 19 februari: Er verschijnt een artikel van Mirbeau over Rops in *Le Matin* naar aanleiding van de publicatie (uitgegeven bij Lemerre) *Dix eaux-fortes pour illustrer les Diaboliques* van Jules Barbey d'Aurevilly (1808-1889): " Net zoals Auguste Rodin, de enige kunstenaar waarmee we Rops in deze tijden van al te ingetogen talenten en benepen concepten kunnen vergelijken, laat hij de mens gebukt gaan onder de loodzware last van het wereldlijden.
- van 15 juni tot 15 juli: een belangrijke reeks figuren die de *Porte de l'Enfer* zullen sieren worden tentoongesteld tijdens de Vijfde Internationale Tentoonstelling van de schilderkunst en het beeldhouwwerk in de galerij van Georges Petit (1956-1920)
- 18 juli: Mirbeau schrijft in een brief aan Rops " Voila, Alice, Rodin en ik vertrekken donderdag (22 juli) met de Touriste naar Corbeil. Tenzij ik me vergis ligt Roch-Claire daar in de buurt. Het zou dan ook zeer vriendelijk zijn van u om donderdag naar Corbeil te komen en elkaar te ontmoeten aan het perron van de Touriste. Afsproken?" (Zie *op. cit.*, p193)
- 20 juli: Rops antwoordt "Ik zie jullie daar!" (Zie *op. cit.*, p194)

1887

- februari: Rops en Rodin stellen beiden tentoon tijdens het vierde Salon des XX
Rodin illustreert 27 originele tekeningen in Paul Gallimards (1850 – 1929) kopij van *Fleurs du mal* van Baudelaire
- 31 december: Rodin wordt tot ridder geslagen in het Légion d'Honneur.

1888

- 24 januari: er wordt een banket gehouden ter ere van Rodins onderscheiding in het Légion d'honneur. Onder de tafelenoten bevindt zich ook Félicien Rops.

- 31 januari: De Franse staat bestelt bij Rodin een marmeren versie van Baiser voor de Wereldtentoonstelling van 1889
- februari: Rops is aanwezig op het Salon van *Les XX*
- juli: Rodin vraagt Rops per brief advies over de realisatie van een portret van Edmond de Goncourt (1822 – 1896). (Privé collectie, Musée de lettres et manuscrits, BE004804)
Octave Mirbeau stimuleert Rodin en Monet om samen een tentoonstelling te organiseren. Deze vindt plaats in 1889 bij Georges Petit

1889

- februari: Rops en Rodin stellen samen tentoon in het Salon van *Les XX*. Naar aanleiding van deze zesde editie wordt Rodin als eerste Franse kunstenaar benoemd tot 'vingtiste'
- 21 juni: inauguratie van de dubbeltentoonstelling Rodin – Monet bij Georges Petit. Rops bezoekt de tentoonstelling en verwijst in zijn briefwisseling menig maal naar dit kunstzinnig hoogtepunt
- 7 juli: In het Brusselse tijdschrift *L'Art Moderne* schrijft voorzitter van *les XX* en kunstcriticus Octave Maus (1856 – 1919) over de werken van Rodin in in de galerie Georges Petit worden tentoongesteld: “Die gedraaide, plots achteroverleunende of onverwacht gebogen lichamen, die verwarrend originele manier waarop zijn figuren hurken, plooiën, kronkelen, dat zijn de lijnen die de kunst van Rodin kenmerken. Het soort omhelzingen dat niemand voor hem had durven uitbeelden. Een enkele kunstenaar, Félicien Rops, heeft in zijn tekeningen en etsen het netelige probleem aangepakt en opgelost. En misschien heeft de kunst van de meester-etser haar stempel gedrukt op de zoektocht waarmee de meester-beeldhouwer al een paar jaar bezig is. Wat dan een gelukkige ontmoeting zou zijn tussen twee scheppende kunstenaars van het hoogste niveau die, elk op zijn eigen manier, de kunst een nieuwe, schitterende en ontroerende uitdrukkingsvorm hebben geschonken.” (Maus, Gustave, “Claude Monet – Auguste Rodin.”, in *L'Art Moderne*, n°27, 7 juli 1889, p.211)
- 9 november: Verschijning van *Certains*, door de Franse auteur en kunstcriticus Joris-Karl Huysmans (1848 – 1907). In het aan Félicien Rops gewijde hoofdstuk schrijft hij dat “Rodin vaak in zijn beelden het werk van Rops transposeert.” (Huysmans Joris-Karl, *Certains*, Parijs, Tresse et Stock, 1889)

1890

- 29 januari: Rops en Rodin zijn aanwezig bij de uitreiking van de Légion d'Honneur aan dichter-dramaturg Maurice Bouchor (1855 – 1929) (Zie *L'Écho de Paris*, zondag 2 februari 1890)
- 2 februari: de Belgische beeldhouwer Constantin Meunier (1831 – 1905) schrijft aan Rodin: “Hoe maken onze vrienden Rops en Mirabeau het? Vergeet niet ze mijn groeten te doen als je ze ziet.” (Musée Rodin)
- februari: Rodin stelt tentoon bij *les XX*
- 15 mei: Edmond de Goncourt schrijft in zijn *Journal* over de polemiek die onder de critici wordt gevoerd in verband met de eventuele verwantschap tussen het werk van Rodin en dat van Rops: “Rodenbach had het vanavond bij Mme Daudet over hoe de erotische composities van Rops bij Rodin door zijn hoofd blijven spoken. Hij vertelde dat de beeldhouwer een paar jaar zeer dicht bij de etser leefde, dus ook zijn meest geheime werken zag en dat hij de herinnering daaraan maar niet uit zijn hoofd kon krijgen. Op een dag had hij een beeldje gemaakt van de *sphinge*, een gehurkte vrouwenfiguur die naar de maan lijkt te blaffen, een van de meest originele creaties van Rops. Eerst zei hij dat hij zich dat werk van Rops niet herinnerde, maar toe verschillende mensen het herkenden had hij toe dat die figuur zich op zijn netvlies had gebrand en dat hij zichzelf niet had kunnen beletten ze na te bootsen.”
- 17 juni: om zijn afwezigheid te verontschuldigen op een diner gegeven door zijn landgenoot Camille Lemonnier (1844-1913) schrijft Rops: “ik zal dit jaar nog niet het genoegen hebben in uw aangenaam gezelschap te dineren. Vergeet niet tegen Rodin en Bergerat te zeggen hoe zeer me dat spijt.” (Musée Camille Lemonnier- Maison des écrivains, Rops 12)

1892

- juli: Rodin wordt officier in de ridderorde van het Légion d'Honneur

1893

- februari: Rops en Rodin stellen tentoon op het tiende Salon van *Les XX*

1894

- Eugène Demolder (1862 – 1919), Belgisch auteur en kunstcriticus, publiceert een studie over Rops, waarin we lezen: “Rodin zelf, die de allergrootste bewondering heeft voor de grote anatoom van het vrouwenlichaam – bewondering trouwens die ruimschoots wederzijds blijkt als Rops Rodin bij een publieke lezing de grootste kunstenaar van de eeuw noemt – zou misschien zijn gedurfde omhelzingen niet gewaagd hebben als hij niet de verbijsterende naakten en verkrachtingscènes van de *Sataniques* had gezien die Rops, met onverschrokken hand, tien jaar geleden uit de etsgrond toverde. (Zie: Eugène Demolder, *Félicien Rops, Étude patronymique, avec quelques reproductions brutales de devises inédites*, Parijs, Pincebourde, 1894, p.24)

1896

- juli: Félicien Rops woont het derde Salon van de *Libre Esthétique* bij, de kunstenaarskring die *les XX* heeft opgevolgd en die hun eerste tentoonstelling organiseerden in Brussel in februari 1894.

1897

- Rops stelt tentoon op het Salon van de *Libre Esthétique*.
- De befaamde uitgeverij Goupil publiceert een album met tekeningen van Rodin, ingeleid door Octave Mirbeau. Niet minder dan honderd twee en veertig tekeningen worden hier via heliogravuretechniek getoond.

1898

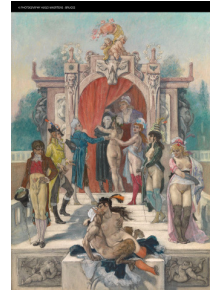
- 23 augustus: Félicien Rops overlijdt in familiekring op zijn domein “La Demi-Lune” te Corbeil-Essones.
- 24 augustus: de Franse dichter-romanschrijver Edmond Haraucourt (1856 -1941), goede vriend van Rops en diens testamentair uitvoerder, meldt de dood van de kunstenaar aan Rodin:”Beste vriend// Félicien Rops is gisteren namiddag overleden. De begrafenis zal plaats vinden morgen om vier uur 's namiddags op Demi-Lune. Er worden geen rouwbrieven gestuurd.// Met zeer vriendelijke groeten// E. Haraucourt (Musée Rodin)

1899

- februari: de *Libre Esthétique* brengt hulde aan Félicien Rops, die het jaar voordien overleed.
- 8 mei-5 juni: de Belgische jurist- auteur – estheticus Edmond Picard (1836 – 1924) organiseert de eerste Rodin-tentoonstelling in het Maison d'Art te Brussel. Later zal zij ook naar Nederland reizen, met name naar Amsterdam en Rotterdam.

Foto's beschikbaar voor de pers

1. Félicien Rops, *Les Aphrodites*, 1864, tekening voor het frontispies van het boek *Les Aphrodites* van Andrea de Nerciat, Brussel, uitgeverij Poulet-Malassis, 1864, aquarel, pastel, waterverf, zwart en kleurenpotlood op papier, 33 x 24 cm. Privé collectie, met dank aan galerie Seghers. ©galerie Seghers – Hugo Maertens, Bruges

2. Auguste Rodin, *Porte de l'Enfer, angle supérieur droit, Métamorphose d'Ovide*, ca.1889, gips, 89,5 x 69,3 x 54,2 cm. Paris, musée Rodin, inv. S 5778. Copyright muse Rodin, Paris/ Christian Baraja

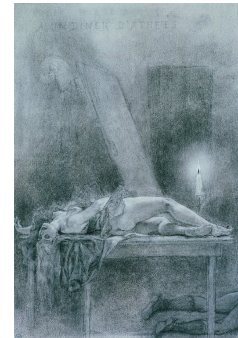
3. Félicien Rops, *Les Epaves*, c. 1865, voorbereiding op het frontispies van Baudelaires *Les Epaves*, Brussel, uitgeverij Poulet-Malassis, 1866, houtkool, potlood et wit krijt op papier, 41 x 28 cm. Museum van schone kunsten, Gent, inv.2003-J-a

4. Auguste Rodin, *Danse de la mort*, pentekening in grafiet, pen en zwarte inkt op papier, 13,9 x 9 cm. Paris, musée Rodin, D.1986. Gift Auguste Rodin, 1916. Copyright musée Rodin, Paris/ Jean de Calan

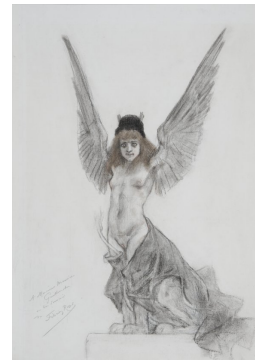
5. Félicien Rops, *A undîner d'athée*, 1883, illustratie voor *Les Diaboliques* van Jules Barbey d'Aurevilly, Paris, éd. Lemerre, 1884, potlood en waterverf, 24,3 x 16,7 cm.

Privé collectie, Antwerpen

6. Auguste Rodin, *La mort d'Enguerrande et de Gaétan*, 1884, pen en inkt op papier, 14,9 x 26,6 cm. Paris, musée Rodin, D.9449. Verkregen via openbare verkoop in 2008. Copyright musée Rodin, Paris/ Jean de Calan

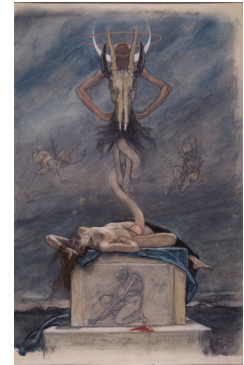
7. Félicien Rops, *Parallèlement. La Sphinge*, 1889, illustratie voor het boek van Paul Verlaine, *Chair*, Paris, Bibliothèque artistique et littéraire, 1896, potlood, kleurenpotlood, 44 x 31 cm. Privé collectie. © Luc Schrobiltgen

8. Auguste Rodin, *Succube*, 1888, brons, 23,3 x 16,2 x 16 cm. Opgedragen aan *Mr Roux / hommage / Rodin*. Gietijzeren beeld uit de museumcollectie tussen 1916 et 1919.

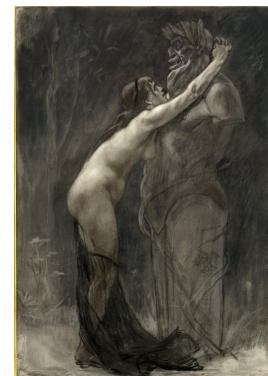
Paris, musée Rodin. S. 520. Copyright musée Rodin, Paris/ Christian Baraja

9. Félicien Rops, *Le Sacrifice*, 1882, aquarel, kleurenpotlood, houtskool, gehoogd met inkt, 28,5 x 18 cm. Collection Mony Vibescu. © Gilles Berquet

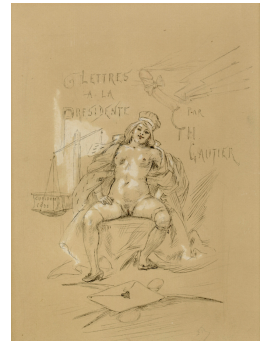
10. Auguste Rodin, *Torsed'Adèle*, rond 1880, gips, 13 x 45 x 18,9 cm. Gift Rodin, 1916. Paris, musée Rodin. S. 1223. Copyright musée Rodin, Paris/ Christian Baraja

11. Félicien Rops, *Hommage à Pan*, 1886, aquarel, waterverf, 30,5 x 21,5 cm. Paris, coll. Michel Périnet

12. Auguste Rodin, *Le Minotaure*, dit aussi *Faune et Nymphe*, rond 1885, gips
Opgedragen aan (moeilijk leesbaar) M ...[Mallarmé ?] poète Rodin, 34 x 25 x 22 cm. Paris, musée Rodin (S. 46). Gift Rodin, 1916. Copyright muse Rodin, Paris/ Christian Baraja

13. Félicien Rops, *Lettres à la présidente*, c. 1890, waterverf, aquarel en potlood op papier, 26,5 x 20 cm. Collectie A en N

14. Auguste Rodin, *Femme nue allongé eaux jambes écartées*, grafiet, uitgedoezeld, aquarelop papier crème, 24,8 x 32,3 cm. Paris, musée Rodin, D 3895. Copyright musée Rodin, Paris/ Jean de Calan

Auguste RODIN Félicien ROPS

Les embrassements humains

Praktische inlichtingen

Musée Félicien Rops - Provincie Namen
rue Fumal, 12
5000 Namen
T.081/ 77 67 55 // F. 081/ 77 69 25
www.museerops.be
info@museerops.be

Open: dinsdag tem zondag, 10u – 18u
Gesloten: 24, 25, 31 december en 1
januari

Inkom: 3€
Met korting: 1,50€
Scholen: 1€
Gratis voor kinderen jonger dan 12 jaar
Reserveringen voor geleid bezoek: 081/77
67 55

MUSÉE RODIN

COMMUNAUTÉ
FRANÇAISE
DE BELGIQUE

ORES

